

Vlada Republike Srbije je u junu 2016. godine donela novi paket podzakonskih akata u oblasti energetike kojima se, između ostalog, reguliše sticanje statusa povlašćenog proizvođača i privremenog povlašćenog proizvođača električne energije, podsticajne mere koje se daju povlašćenim proizvođačima kao i sadržina ugovora o otkupu električne enerije između garantovanog snabdevača i povlašćenog proizvođača.

Posebno interesovanje među investitorima izazvale su novine koje uvodi Uredba o podsticajnim merama za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora i iz visokoefikasne kombinovane proizvodnje električne i toplotne energije.

Ova Uredba, u odnosu na prethodnu, predviđa drugačiju visinu podsticajne otkupne cene u pogledu pojedinih vrsta elektrana povlašćenog proizvođača. Što se tiče privremenog povlašćenog proizvođača, predviđeno je da isti do početka podsticajnog perioda ostvaruje pravo na 50% podsticajne otkupne cene iz Uredbe.

Dodatno, Uredba predviđa da se visina podsticajne otkupne cene više ne utvrđuje samo u zavisnosti od vrste i instalisane snage elektrane, već se takođe uzima u obzir i maksimalno efektivno vreme rada elektrane. Ukoliko povlašćeni proizvođač, u godini podsticajnog perioda, proizvede više električne energije u odnosu na Uredbom predviđeni godišnji maksimum električne energije koji se od njega kupuje po podsticajnoj otkupnoj ceni, Vlada predviđa obavezu garantovanog snabdevača da takvu dodatnu proizvedenu električnu energiju otkupi u visini od 35% podsticajne otkupne cene.

Takođe, pojam više sile je proširen navođenjem novih događaja poput vanrednog stanja, terorizma, revolucije i štrajka. Izričito je navedeno da se štrajk zaposlenih povlašćenog proizvođača, odnosno garantovanog snabdevača neće smatrati višom silom, čime je Vlada unapred predvidela potencijalno izbegavanje ispunjenja obaveza iz ugovora o otkupu električne energije pozivanjem na ovaj događaj.

Veoma značajnu i pozitivnu novinu predstavljaju i ostali slučajevi koji dovode do mirovanja prava i obaveza iz ugovora o otkupu električne energije, među kojima je i neblagovremeno postupanje nadležnih organa koje za posledicu ima onemogućavanje održavanja, odnosno dobijanja statusa povlašćenog proizvođača. Imajući u vidu da je birokratska procedura dugotrajna i da u praksi neretko dolazi do probijanja zakonskih rokova, na ovaj način je posebno povećana sigurnost proizvođača u slučaju da neblagovremeno izdavanje neophodnih akata od strane nadležnih organa ugrožava dobijanje, odnosno održavanje statusa povlašćenog proizvođača.

Ipak, izmene koje naročito dolaze do izražaja tiču se formule za izračunavanje podsticajne otkupne cene u elektrani sa visokoefikasnom kombinovanom proizvodnjom električne i

toplotne energije na prirodni gas. Naime, nova formula predviđa da koeficijent korekcije promene cena gasa više nije jednak ceni gasa za kategoriju tarifni kupci na malo već jediničnoj ceni gasa za potrošače na rezervnom snabdevanju. Vlada je prilikom uvođenja ove promene imala u vidu da je Zakonom o energetici tržište gasa određeno kao slobodno tržište te da, za razliku od jedinične cene gasa za potrošače rezervnog snabdevanja, cena gasa za kategoriju tarifni kupci na malo više ne može pouzdano i jasno da prati promene cene gasa na tržištu.

Dodatno, navedeni koeficijent korekcije promene cena gasa se više ne izražava u RSD već u EUR. Investitori različitih projekata su izrazili negodovanje povodom promene valute, smatrajući da će usled promene kursa RSD prema EUR efekat podsticajnih mera biti umanjen. S druge strane, stanovište Ministarstva rudarstva i energetike je da koeficijent G nikako ne bi smeo da bude izražen u nekoj drugoj valuti osim u onoj u kojoj je izražena podsticajna otkupna cena, inače bi povlašćeni proizvođač dobio neopravdano povećanje podsticajne otkupne cene samo na ime promene kursa.

Iako je nova Uredba doneta nedavno, već sada u praksi postoje polemike oko načina na koji su pojedina pitanja regulisana. Investitori smatraju da novine koje se tiču formule za izračunavanje podsticajne otkupne cene nepovoljno utiču na finansijske uslove povlašćenih proizvođača i onih koji su i dalje u postupku dobijanja tog statusa, te da mogu da rezultiraju ne samo u zastoju u realizaciji već aktivnih projekata, već i u potencijalnom odustajanju investitora zbog nepostojanja sigurnosti u isplativost njihovih ulaganja.

izvor: bif.rs